

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ**

Πληροφορίες: Χ. Κορομηλά,
Τηλέφωνο: 213136 1310
Ηλεκτρ. Δ/νση: int.cultural@migration.gov.gr
Ταχ. Δ/νση: Ευαγγελιστρίας 2
Ταχ. Κώδικας: 105 63

Αποστέλλεται μόνο με ηλεκτρονική
αλληλογραφία

Αθήνα, 7/9/20

Αριθ. Πρωτ.: 10848

Προς:
Γραφείο Συνηγόρου του Πολίτη
grafeiosynigorou@synigoros.gr

ΘΕΜΑ: Μέτρα ένταξης ενάλωτων δικαιούχων προσφυγικού καθεστώτος/επικουρικής προστασίας κατόπιν έξωσης από τις παροχές του προγράμματος ESTIA

Σχετ.: Το με Α.Π. Γρ. Συν. 116/12.8.2020 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με γνώμονα την ενίσχυση της αυτόνομης διαβίωσης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και στόχο την προώθηση της ενταξιακής τους πορείας μέσω της μετάβασης από τα στεγαστικά σχήματα του συστήματος υποδοχής σε ένα ολιστικό πρόγραμμα ενδυνάμωσής τους, σχεδιάστηκε και υλοποιείται το Πρόγραμμα HELIOS (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection). Το HELIOS υλοποιείται μέσω τεσσάρων (4) αξόνων: α) της υποστήριξης της στέγασης, β) των μαθημάτων ένταξης (ελληνική γλώσσα, κοινωνικές δεξιότητες κ.α), γ) της προώθησης στην αγορά εργασίας, μέσω συνεδρίων εργασιακής συμβουλευτικής και δ) της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής. Οι εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα, δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, δύνανται ακόμη κι αν δεν λαμβάνουν την επιδότηση στέγασης μέσω του προγράμματος να ωφεληθούν σε εθελοντική βάση από τις λοιπές υπηρεσίες του προγράμματος, όπως είναι τα μαθήματα ένταξης και η εξατομικευμένη εργασιακή συμβουλευτική.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο του προγράμματος διεξάγονται δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών ενώσεων και εργοδοτών, προκειμένου να επιτευχθούν μακροπρόθεσμα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών στις τοπικές κοινωνίες.

Ο ρόλος του Υπουργείου και ειδικότερα της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης, στην παρούσα φάση του προγράμματος, είναι η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησής του και η παροχή υποστήριξης, στο μέτρο των δυνατοτήτων του για την επιτυχή ολοκλήρωσή του.

Ερωτήματα 1ο και 2ο:

Κατά την επίδοση της απόφασης για την χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας διανέμεται στους εν δυνάμει ωφελούμενους σχετικό ενημερωτικό φυλλάδιο για το πρόγραμμα HELIOS και τις προϋποθέσεις εγγραφής σ' αυτό. Σε ειδικές κατηγορίες αναγνωρισμένων δικαιούχων, υφίσταται η δυνατότητα παράτασης της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής ή της προθεσμίας αποχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 114 του ν. 4636/2019 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 111 του ν. 4674/2020 δυνάμει σχετικής υπουργικής απόφασης. Ειδικότερα, στο άρθρο 6 της υπ' αριθμ. οικ.13348/7-4-2020 ΚΥΑ (Β' 1199) "Όροι παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής υπό το πρόγραμμα "ΕΣΤΙΑ II" για τη στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία", προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης «...για διάστημα δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης αναγνώρισης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, κατά το άρθρο 82 ν. 4636/2019, σε οικογένειες, μέλος των οποίων αντιμετωπίζει πολύ σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι καθιστούν απολύτως αναγκαία τη μη αλλαγή περιβάλλοντος λόγω κινδύνου ζωής...». Βάσει των ανωτέρω και όπως απεικονίζεται από τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες αναφορικά με το πρόγραμμα στέγασης (accommodation scheme) του «ΕΣΤΙΑ» (27/7/2020), εξακολουθούν να διαμένουν σε διαμερίσματα 5.974 αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Το 88% αυτών έχουν ήδη ΑΜΚΑ, το 76% ΑΦΜ, το 35% έχει ήδη εγγραφεί στα μητρώα του ΟΑΕΔ, ενώ το 80% των παιδιών έχει εγγραφεί σε κάποιο σχολικό ίδρυμα.

Στο πλαίσιο του προγράμματος HELIOS προβλέπεται η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών υποστήριξης της στέγασης σε 3.500 νοικοκυριά, αριθμός που αντιστοιχεί σε 8.000 με 10.000 άτομα ανάλογα με τη σύνθεση του κάθε νοικοκυριού. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία που απέστειλε ο ΔΟΜ, ως 17-7-20 οι συνολικά εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα είναι 14.761 ωφελούμενοι, από τους οποίους 4.445 έχουν λάβει επιδότηση στέγασης, 1570 έχουν συμμετάσχει στις συνεδρίες εργασιακής συμβουλευτικής και 1719 έχουν εγγραφεί στα μαθήματα ένταξης. Κατά την περίοδο της ισχύος μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης του Covid- 19 (Μάρτιος - Ιούνιος 2020) έγιναν 4.225 εγγραφές στο πρόγραμμα και οι υπηρεσίες στεγαστικής υποστήριξης, παρακολούθησης της ένταξης και συμβουλευτικής εργασίας παρέχονταν καθημερινά εξ αποστάσεως μέσω τηλεφώνου ή μέσω οποιουδήποτε άλλου επιτρεπόμενου και πρόσφορου μέσου. Κατά την αρχική καταγραφή των αναγκών των ωφελούμενων, οι μονογονεϊκές οικογένειες ενημερώνονται για τη δυνατότητα συγκατοίκησης με αντίστοιχη οικογένεια στο πλαίσιο του άξονα υποστήριξης της στέγασης. Η δε επιδότηση της στέγασης αυξάνεται ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειας, κλιμακούμενη από 162 ευρώ για ένα άτομο έως 630 ευρώ για μία εξαμελή οικογένεια.

Σε περιπτώσεις δικαιούχων διεθνούς προστασίας με αναπηρία, οι οποίοι δεν διαθέτουν οικογενειακό προστατευτικό πλέγμα και αφενός χρήζουν μεγαλύτερης προστασίας και ενίσχυσης λόγω των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, αφετέρου δεν δύνανται να ενταχθούν σε προγράμματα αυτόνομης διαβίωσης όπως το πρόγραμμα HELIOS, η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής (Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης) συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης Φτώχειας (Δ/νση Πολιτικών Αναπηρίας ΑΜΕΑ) προκειμένου να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί ένα πρόγραμμα

υποστηριζόμενης διαβίωσης στο πρότυπο των ΣΥΔ (στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης), με συνύπαρξη ημεδαπού και προσφυγικού πληθυσμού, το οποίο θα συμβάλλει στην κοινωνική τους ένταξη. Ειδικότερα, σε πρώτη φάση και λαμβάνοντας υπόψη μια αρχική καταγραφή των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με αναπηρίες που έχει προηγηθεί, σε αυτούς που διαμένουν στα στεγαστικά σχήματα του συστήματος υποδοχής, διερευνάται η δημιουργία δομής υποστηριζόμενης διαβίωσης σε πιλοτική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την αποφυγή φαινομένων «γκετοποίησης και αποκλεισμού» όσο και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ερώτημα 3ο:

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας ως αναγνωρισμένοι πρόσφυγες που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην ελληνική επικράτεια έχουν πρόσβαση στο ευρύτερο δίκτυο κοινωνικής προστασίας. Συγκεκριμένα, έχουν τα ίδια δικαιώματα υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα “Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης” (ΚΥΑ Δ13/οικ/33475/1935 – ΦΕΚ 2281/Β/15.06.2018). Επιπρόσθετα, έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης για το επίδομα στέγασης και γέννησης (ν. 4659/2020), καθώς και για το επίδομα παιδιού (ν. 4512/2018, άρθρο 214 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 “Υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων” του ν. 4368/2016 (Α’21) οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας (αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας) και οι ανιθαγενείς και τα μέλη των οικογενειών τους (σύζυγος και ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα) δικαιούνται ελεύθερη πρόσβαση στις Δημόσιες Δομές Υγείας και νοσηλευτική και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Η διαδικασία χορήγησης ΑΜΚΑ και μετάπτωσης από τον προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) σε ΑΜΚΑ ρυθμίζεται από την ΚΥΑ Α3(γ)/ΓΠ/οικ. 25132/2016 (ΦΕΚ Β’908) “Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ανασφάλιστων στο Δημόσιο Σύστημα Υγείας”, την ΚΥΑ οικ.7791/245/Φ80321/2009 ΦΕΚ Β 5 6) “Καθορισμός διαδικασιών για την απόδοση ΑΜΚΑ από τα ΚΕΠ και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης” και το άρθρο 11 της υπ’ αριθ. 717/2020 απόφασης (ΦΕΚ Β’199) “Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των αιτούντων διεθνούς προστασίας στις υπηρεσίες υγείας, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την κοινωνική ασφάλιση και την αγορά εργασίας – Έκδοση Π.Α.Α.Υ.Π.Α.”.

Επιπρόσθετα, η Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης με σκοπό να οργανώσει την ομαλή έξοδο των αναγνωρισμένων προσφύγων από τα στεγαστικά σχήματα έχει προβεί στην σύσταση άτυπης ομάδας εργασίας για την ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, στην οποία συμμετέχουν συναρμόδιες υπηρεσίες και φορείς. Στόχος της εν λόγω άτυπης ομάδας, είναι η καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας κατά την συναλλαγή τους με τις αρμόδιες υπηρεσίες, ήτοι την υποβολή αιτημάτων για την χορήγηση των σχετικών παροχών που δικαιούνται και της συνακόλουθης ένταξης τους στην ελληνική κοινωνία και η διερεύνηση μέσων επίλυσης των προβλημάτων που προκύπτουν κατά την παροχή των δικαιωμάτων, είτε μέσω της διοικητικής διαδικασίας (αποστολή διευκρινιστικών εγκυκλίων, εκπαίδευση/κατάρτιση/ενημέρωση των

υπαλλήλων που εξυπηρετούν πολίτες τρίτων χωρών κ.α) είτε μέσω νομοθετικών παρεμβάσεων –ρυθμίσεων σε περίπτωσης διατάξεων που πλέον έχουν αναχρονιστικό χαρακτήρα και χρήζουν άμεσης τροποποίησης.

Ερώτημα 4:

Την παρούσα χρονική στιγμή, με βάση τις ανάγκες της ομάδας-στόχος και τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και συγκεκριμένα η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης βασιζόμενη στις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη πολιτών τρίτων χωρών, προωθεί ή/και εξειδικεύει τις ακόλουθες ενταξιακές δράσεις που δύναται να ενταχθούν σε διάφορα χρηματοδοτικά πλαίσια, με χρονικό ορίζοντα 2020-2027.

1. Ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για την ένταξη (ΟΠΔΕ) μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας, σε συνεργασία με επιλεγμένους Δήμους της χώρας, το οποίο περιλαμβάνει την υλοποίηση των εξής δράσεων ένταξης: επιδότηση στέγης σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας, μαθήματα ελληνικών και απόκτηση κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, προώθηση στην αγορά εργασίας, ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, δράσεις διαπολιτισμικότητας.
2. Πρόγραμμα Απασχολησιμότητας Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας που περιλαμβάνει: χαρτογράφηση του εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προφίλ τους, επαγγελματική θεωρητική κατάρτιση, εργασιακή συμβουλευτική, πρακτική άσκηση, υποστηρικτικά μαθήματα βασικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας, της καθημερινής ζωής και του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου της χώρας, και υποστήριξη για την πιστοποίηση Προσόντων / Ειδικοτήτων.
3. Εκπαιδευτική δράση διαπολιτισμικών περιηγήσεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, η οποία περιλαμβάνει εκπαίδευση και υλοποίηση “διαπολιτισμικών περιηγήσεων” στα ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί, από μετανάστες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας σε επιλεγμένα μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.
4. Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη μετανάστευση και ένταξη πολιτών τρίτων χωρών, η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία φακέλου ευαισθητοποίησης, βάσει της καταγραφής των αναγκών των τοπικών κοινωνιών, την παραγωγή ταινίας μικρού μήκους και πολυεπίπεδες δραστηριότητες ευαισθητοποίησης σε τοπικό επίπεδο.
5. Επέκταση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) σε περισσότερους Δήμους κατά την επόμενη Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, με βάση τη γεωγραφική κατανομή του μεταναστευτικού πληθυσμού στη χώρα. Σημειώνεται ότι η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης, σχεδίασε την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ), τα οποία αποτελούν Παραρτήματα των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων (ν. 4368/2016) και χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ). Την παρούσα χρονική στιγμή λειτουργούν

11 ΚΕΜ σε 10 Δήμους της Ελλάδας, και παρέχουν υπηρεσίες όπως ενημέρωση και συμβουλευτική στήριξη σε μετανάστες κατόχους όλων των τύπων αδειών διαμονής, σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας και σε αιτούντες άσυλο και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές δομές, υπηρεσίες και φορείς. Ταυτόχρονα, προβλέπεται η δυνατότητα υλοποίηση δράσεων όπως: i) μαθήματα ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού σε ενήλικες μετανάστες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ii) διαπολιτισμικές δράσεις με έμφαση στη συνύπαρξη παιδιών και νέων αλλοδαπών και γηγενών & iii) δράσεις για την προώθηση της πρόσβασης των μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην αγορά εργασίας.

6. Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας και Κέντρα Ένταξης Μεταναστών. Μέσω του εν λόγω έργου θα καταρτιστούν 60 περίπου διαπολιτισμικοί μεσολαβητές οι οποίοι θα τοποθετηθούν σε 47 Δήμους 8 Περιφερειών της χώρας. Τις προδιαγραφές του έργου επεξεργάστηκε η ΔΚΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ. Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ μέσω των ΠΕΠ και την υλοποίησή του θα αναλάβει η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ). Αναμένεται προσεχώς η έγκριση από το ΑΣΕΠ και η δημοσίευση της Ανακοίνωσης για τις προσλήψεις των διαπολιτισμικών μεσολαβητών.

7. Εκπόνηση του επαγγελματικού περιγράμματος του Διαπολιτισμικού Μεσολαβητή και αντίστοιχου προγράμματος εκπαίδευσης. Μετά την έγκριση του εν λόγω περιγράμματος, το Υπουργείο σχεδιάζει την ανάπτυξη α) ενός εθνικής εμβέλειας εκπαιδευτικού προγράμματος κατάρτισης για το εν λόγω επάγγελμα και β) ενός συστήματος πιστοποίησης/αξιολόγησης των διαπολιτισμικών μεσολαβητών.

Όλες οι σχεδιαζόμενες δράσεις βασίζονται στη συνεργασία με τους φορείς της αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς, όπως το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Εργασίας και κοινωνικών υποθέσεων, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για συνεργασία.

Ο Γενικός Γραμματέας

Πάτροκλος Γεωργιάδης

Εσωτερική διανομή

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
- Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης